

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku G. Spółki z o.o. w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
z udziałem zainteresowanego K. C.
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 października 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz radcy prawnego A. C. W. kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł powiększoną o stawkę należnego podatku VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 października 2014 r. Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z wniosku G. Spółki z o.o. w W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W., przy udziale zainteresowanego K. C. – oddalił apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 29 maja 2013 r., oddalającego odwołanie Spółki od decyzji organu rentowego z dnia 28 stycznia 2011 r., znak (...), obejmującej

zainteresowanego K. C. obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi jako osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek G. Spółki z o.o. we W. i ustalającej podstawę wymiaru składek na to ubezpieczenie.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca (płatnik) zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które sprowadza się do oceny, „czy zawarta przez powódkę i zainteresowanego umowa ma charakter umowy o świadczenie usług (art. 750 Kc.), a przede wszystkim czy takie założenie jest zgodne zasadami systemu ubezpieczeń społecznych. W świetle tych ostatnich pryncypiów, zawarta przez strony umowa, która jednocześnie nie narusza natury umowy o dzieło, powoduje, że nadana jej kwalifikacja może być dopuszczalna. Postawiony problem nie sprowadza się zatem li tylko do oceny przez Sąd Najwyższy charakteru prawnej umowy, lecz ma szerszy wymiar. Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zawarł bowiem trafną konstatację, której skarżący kasacyjnie nie przeczy, że „zamiarem stron i celem umów było uniknięcie dopełnienia obowiązków płatnika składek”, z uwagi na odmienności w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym z obu wchodzących w grę tytułów. Niniejsza skarga kasacyjna ma więc odpowiedzieć na pytanie, dlaczego takie działania płatników składek i ich kontrahentów (za wcześniej by nazywać ich ubezpieczonymi) uznawane są w tym i wielu podobnych przypadkach za niezgodne z prawem?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności

wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że strona skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu

Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej przedstawione w uzasadnieniu wniosku kwestie sprowadza do pytania – brakuje odpowiedniej jurydycznej argumentacji, którą wykazałby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Uzasadnienie wniosku nie uwzględnia w swojej konstrukcji stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oceny spornej kwestii przedstawionej szeroko w jego uzasadnieniu. Według Sądu drugiej instancji ocena prawna charakteru umów łączących wnioskodawcę – spółkę G. – z zainteresowanym prowadzi do wniosku, że były to typowe umowy o świadczenie usług. W przedmiotowych umowach strony, pomimo nazwania ich umowami o dzieło, *de facto* były związane umowami zlecenia. Zainteresowany zobowiązał się do wykonywania na rzecz wnioskodawcy kamienia murowego, którego rodzaj i gabaryty zostały ściśle określone przez wnioskodawcę. Kamień ten nie wyróżniał się żadnymi indywidualnymi cechami. Do zakresu jego czynności należało wykonywanie kamienia murowego w miejscu i czasie określonym przez wnioskodawcę i pod jego nadzorem. Zainteresowany pracował codziennie od poniedziałku do piątku, pod nadzorem majstra, oraz innych pracowników, który codziennie kontrolował jakość i ilość produktu. Od zainteresowanego wymagano wykonania czynności starannie i z tego był on rozliczany. Majster dokonywał sprawdzenia wykonanych przez zainteresowanych prac pod kątem staranności ich wykonania. Zainteresowany stawiał się i pracował

w siedzibie wnioskodawcy w ściśle określonych godzinach pracy, stosował się do wskazówek i był nadzorowany przez majstrów. To wnioskodawca dostarczał zainteresowanemu materiały do pracy, jak również maszyny do pracy w postaci łuparki. Według Sądu drugiej instancji zamiarem stron i celem umów było uniknięcie dopełnienia obowiązków płatnika składek. Konsekwencją zawarcia przez strony umów o świadczenie usług był obowiązek wnioskodawcy zgłoszenia zainteresowanego i opłacania składek na: ubezpieczenie społeczne na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 18 ust. 3 w związku z ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych; ubezpieczenie zdrowotne na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1e, art. 81, art. 85 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych; na Fundusz P. na podstawie art. 104 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a także na Fundusz G. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1 niniejszego postanowienia). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w § 15 w związku z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490).